

Natuurtoets

Quickscan natuurtoets Van Hetenstraat 57 – 57a, Deventer

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Opdrachtgever

Gemeente Deventer

Status

Concept

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Van Hetenstraat 57 – 57a, Deventer

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Projectcode	Datum	Status
21-242	29 juni 2021	Definitief

Auteur(s)

[Redacted]

Tweede lezer

[Redacted]

Opdrachtgever

Gemeente Deventer

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

[Redacted] (2021). Quickscan natuurtoets Van Hetenstraat 57 – 57a, Deventer. Inventarisatie en
beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 21-242. Ecogroen bv.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	3
2. Wettelijk kader en werkwijze	5
2.1 Wet natuurbescherming	5
2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	6
2.3 Werkwijze	6
3. Gebiedsbescherming	7
3.1 Natura 2000	7
3.2 Natuurnetwerk Nederland	8
4. Soortbescherming	9
4.1 Flora	9
4.2 Zoogdieren	9
4.3 Broedvogels	14
4.4 Amfibieën	15
4.5 Overige soorten	16
5. Geraadpleegde bronnen	17

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Deventer heeft het voornemen om het perceel aan de Van Hetenstraat 57 en 57a te herontwikkelen. Hiervoor wordt de huidige bebouwing, die bestaat uit een schoolgebouw en enkele bijgebouwen, gesloopt en worden enkele groenelementen zoals struiken en bomen verwijderd. Na de sloop vindt de nieuwbouw van woningen plaats. Voor de ontwikkeling is een bestemmingsplanwijziging aan de orde. Uitvoering van het plan gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Op verzoek van Gemeente Deventer heeft Ecogroen beoordeeld of uitvoeren van het aangepaste bestemmingsplan conflicteert met de wettelijke bescherming van natuurwaarden.

Gebiedsbescherming

- Het plangebied ligt niet binnen Natura 2000-gebied. Dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Rijntakken dat op ongeveer 1,5 kilometer afstand van het plangebied ligt. Vanwege tussenliggende afstand, bebouwing en infrastructuur zijn – behalve mogelijke effecten als gevolg van een stikstofdepositietoename - effecten (als oppervlakteverlies en verstoring) op de instandhoudingsdoelstellingen van Rijntakken uitgesloten.
- Mogelijk ontstaat een effect op Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitstoot van stikstof.
- Het plangebied ligt niet binnen Natuurnetwerk Nederland, het dichtstbijzijnde onderdeel van het natuurnetwerk ligt op ongeveer 1400 meter afstand van het plangebied. Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand en de aanwezigheid van stedelijke bebouwing en infrastructuur tussen de planlocatie en het NNN wordt externe werking uitgesloten. Nadere toetsing aan het Barro is niet aan de orde omdat met zekerheid geen significante aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. .

Soortbescherming

- In het schoolgebouw bevinden zich mogelijk vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Bij de voorgenomen sloop van de gebouwen gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen verloren.
- Ruimtes rond gebouwen, bomen en struweel in het plangebied zijn potentiële foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen. In de directe omgeving zijn echter voldoende geschikte alternatieve foerageergebieden en vliegroutes aanwezig, zodat geen onmisbare foerageergebieden en vliegroutes verloren gaan door uitvoering van het voorgenomen plan. Vervolgstappen ten aanzien van foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn niet aan de orde.
- Het plangebied bevat geschikt leefgebied en mogelijk verblijfplaatsen van egel in de aanwezige groenstructuren. Bij de uitvoering van de voorgenomen plannen gaan mogelijk verblijfplaatsen en foerageergebied van egels verloren. Ook kunnen dieren worden gedood of geschaad.
- In een ruimte onder het schoolgebouw bevindt zich mogelijk een vaste verblijfplaats van steenmarter. Bij de voorgenomen sloop gaat deze mogelijk verloren of kunnen steenmarters worden gedood of geschaad.

- In het plangebied zijn nationaal beschermde zoogdieren (zoals huisspitsmuis en bosmuis) en amfibieën (zoals gewone pad en bruine kikker) te verwachten. In de voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.
- In het plangebied is broedbiotoop aanwezig van algemene vogelsoorten. Het betreft vogels zoals merel, ekster, houtduif en Turkse tortel, die broeden in groenelementen. Kraaiachtigen zoals kauwtjes broeden in openingen in de overstek van het schoolgebouw.
- In het plangebied zijn geen nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, aangetroffen of te verwachten.
- In het plangebied zijn geen overige beschermde zoogdieren of amfibieën zonder provinciale vrijstelling of beschermde reptielen, vissen, ongewervelden en flora aangetroffen of te verwachten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn voor deze soorten niet aan de orde.

Advies en vervolgstappen

- Met een enkelvoudige AERIUS-berekening kunnen mogelijke effecten als gevolg van stikstof op Natura 2000-gebied uitgesloten of aangetoond worden.
- Aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen (zomer-, kraam-, paar- en winterverblijven) van gebouwbewonende vleermuizen in het schoolgebouw is noodzakelijk. Het aanvullend onderzoek naar vaste verblijfplaatsen bestaat uit vijf bezoeken in de periode 15 mei tot 30 september.
- Geadviseerd wordt om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied en mogelijke verblijfplaatsen van egel in groenstructuren in het plangebied. Dit onderzoek kan in combinatie met het nachtelijk vleermuisonderzoek worden uitgevoerd.
- Geadviseerd wordt om aanvullend onderzoek met behulp van een cameraval uit te voeren naar een mogelijke verblijfplaats van steenmarter onder het schoolgebouw.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels wezenlijk verstoren of beschadigen moeten altijd worden voorkomen. Dit is voor de meeste soorten mogelijk door te werken buiten de periode van half maart tot en met eind juli of door het plangebied vooraf te controleren op broedende vogels en nesten binnen de invloedsfeer van de plannen. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half maart en half oktober adviseren we na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende houtduif of Turkse tortel aanwezig zijn binnen het plangebied. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum.
- Te allen tijde geldt de zorgplicht (Wnb artikel 1.11) waarin is vastgelegd dat nadelige gevolgen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving zoveel mogelijk worden voorkomen. Hier kan invulling aan worden gegeven door bij het verwijderen van groenelementen één kant op te werken zodat mogelijk aanwezige zoogdieren of amfibieën kunnen vluchten.
- Het onderdeel houtopstanden onder de Wnb is niet getoetst omdat het gebied binnen de bebouwde kom Wnb valt. Op de kap van aanwezige bomen zijn mogelijk wel gemeentelijke regels van toepassing. Wij adviseren hiervoor contact te zoeken met de hierop toeziende afdeling van de gemeente.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Deventer heeft het voornemen om het perceel aan de Van Hetenstraat 57 en 57a in Deventer te herontwikkelen ten behoeve van een woonfunctie. Voor de nieuwe functie zal de bestemming van het terrein wijzigen.

Uitvoering van het plan gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Ecogroen heeft beoordeeld of het uitvoeren van het aangepaste bestemmingsplan conflicteert met de wettelijke bescherming van natuurwaarden. Er is getoetst aan gebieds- en soortbescherming onder de Wet natuurbescherming (Wnb) en Barro.

De resultaten van het onderzoek zijn in voorliggende rapportage uitgewerkt. In paragraaf 1.2 wordt eerst ingegaan op de huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen. Het toetsingskader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om te bepalen of het plan uitvoerbaar is in het licht van de Wnb en Barro. Tot slot worden in hoofdstuk 5 de geraadpleegde bronnen beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied omvat het perceel aan de Van Hetenstraat 57 en 57a in Deventer. De locatie is aangeduid in figuur 1.1. Op het perceel staan momenteel een schoolgebouw en enkele bijgebouwen (zie figuur 1.2). Het schoolgebouw (huisnummer 57) heeft een plat dak en een steens muur met spouw. Het dak van de school heeft een houten overstek die circa 40 centimeter oversteekt en diverse gaten bevat als gevolg van houtrot.

De bijgebouwen zijn een gelijkvloerse barak (huisnummer 57a), een stalling bestaande uit afdak en houten berging en een klein opslagschuurtje dat is dichtgetimmerd. Rond de gebouwen zijn verharding en diverse groenelementen aanwezig zoals een haag, struweel dat tegen het schoolgebouw groeit, gazons, ruigte en enkele bomen. Aan de achterkant van de school is een binnenplaats met twee forse plantenbakken van spoorbielzen. In één bak staan drie forse bomen, in de andere bak groeit struweel. Op het terrein ligt aan de achterzijde van de school her en der bouw- en sloopmateriaal. Permanent oppervlaktewater ontbreekt binnen het plangebied.

Uitgangspunt is dat ten behoeve van de ontwikkeling tot een woonvoorziening de bebouwing wordt gesloopt en de verharding en enkele groenelementen zoals struiken en bomen worden verwijderd. Vervolgens wordt het plangebied omgevormd naar bouwkavels en vindt nieuwbouw plaats.

Figuur 1.1 Locatie plangebied Van Hetenstraat 47 en 47a (binnen rode cirkel) te Deventer. Bron achtergrond: PDOK.

Figuur 1.2 Topokaart met kadastrale grens van het plangebied (rood omlijnd). Bron achtergrond: PDOK.

2. Wettelijk kader en werkwijze

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In voorliggende rapportage wordt getoetst op gebieds- en soortbescherming. Het onderdeel houtopstanden onder de Wnb is niet getoetst omdat het gebied binnen de bebouwde kom (Wnb) van de gemeente Deventer valt. Op de kap van aanwezige bomen zijn mogelijk wel gemeentelijke regels van toepassing. Wij adviseren hiervoor contact te zoeken met hierop toeziende afdeling van de gemeente. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. In onderstaand kader 2.1 is een samenvatting opgenomen van de relevante wetteksten betreffende gebieds- en soortbescherming.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (Wnb hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (Wnb hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten en is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd.
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I)
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een

minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: Stb 2016 nr. 351) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

2.3 Werkwijze

De quickscan natuurtoets is gebaseerd op literatuur- en veldonderzoek. Het literatuuronderzoek bestaat uit een raadpleging op 26 april 2021 van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFB 2021). Bij het gebruik van waarnemingen is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van gegevens (3-5 jaar). Oudere waarnemingen zijn gebruikt om een beeld te vormen van de ecologische potenties van het gebied. Ook is bepaald of het plangebied in de nabijheid van Natura 2000-gebieden ligt (Gebiedendatabase Natura 2000).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 14 mei 2021 (droog, bewolkt, 8 graden en weinig wind) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is het plangebied geïnspecteerd op (de potentie voor) onder de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna. Er is specifiek gelet op de potenties van gebouwen en bomen als verblijfplaats van vleermuizen en op de mogelijke aanwezigheid van nestplaatsen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Ook is gelet op de mogelijke aanwezigheid van steenmarter en andere grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën op het terrein.

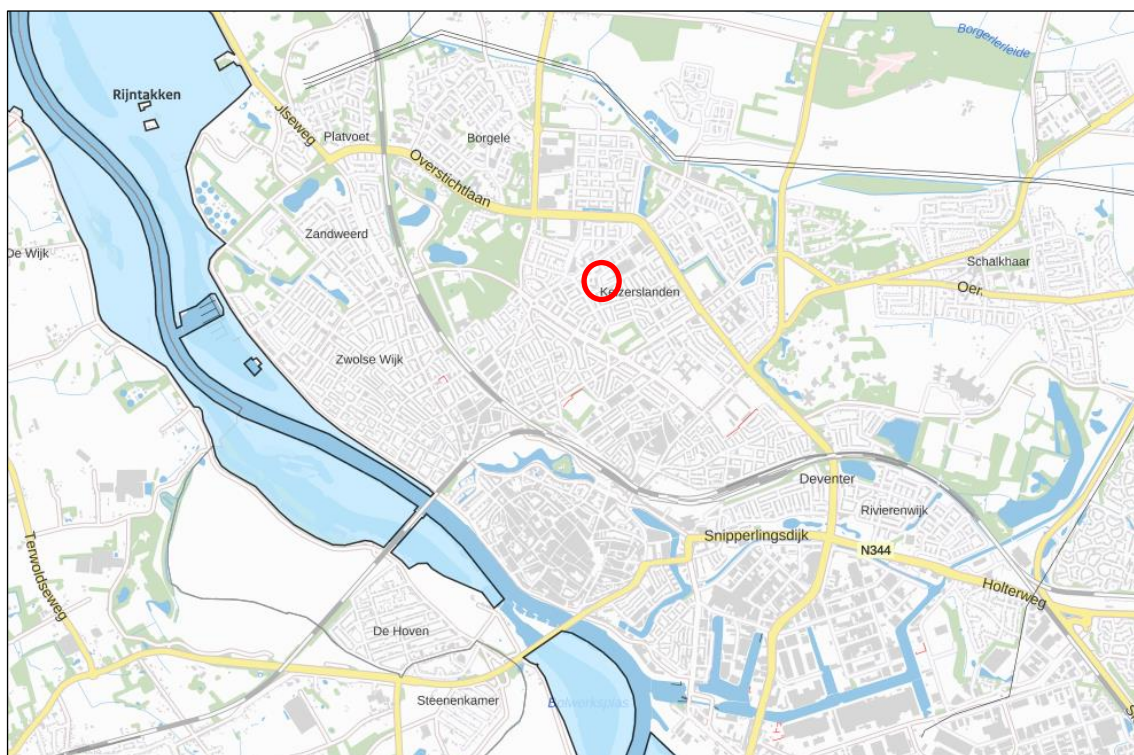
Aan de hand van de verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek en het veldbezoek is bepaald welke (mogelijk) negatieve effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden en welke gevolgen dit heeft voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Op ongeveer 1,5 kilometer afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken, zie figuur 3.1. Vanwege deze afstand en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur sluiten wij mogelijke negatieve effecten van het initiatief op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied -met uitzondering van het onderdeel stikstof- op voorhand met zekerheid uit.

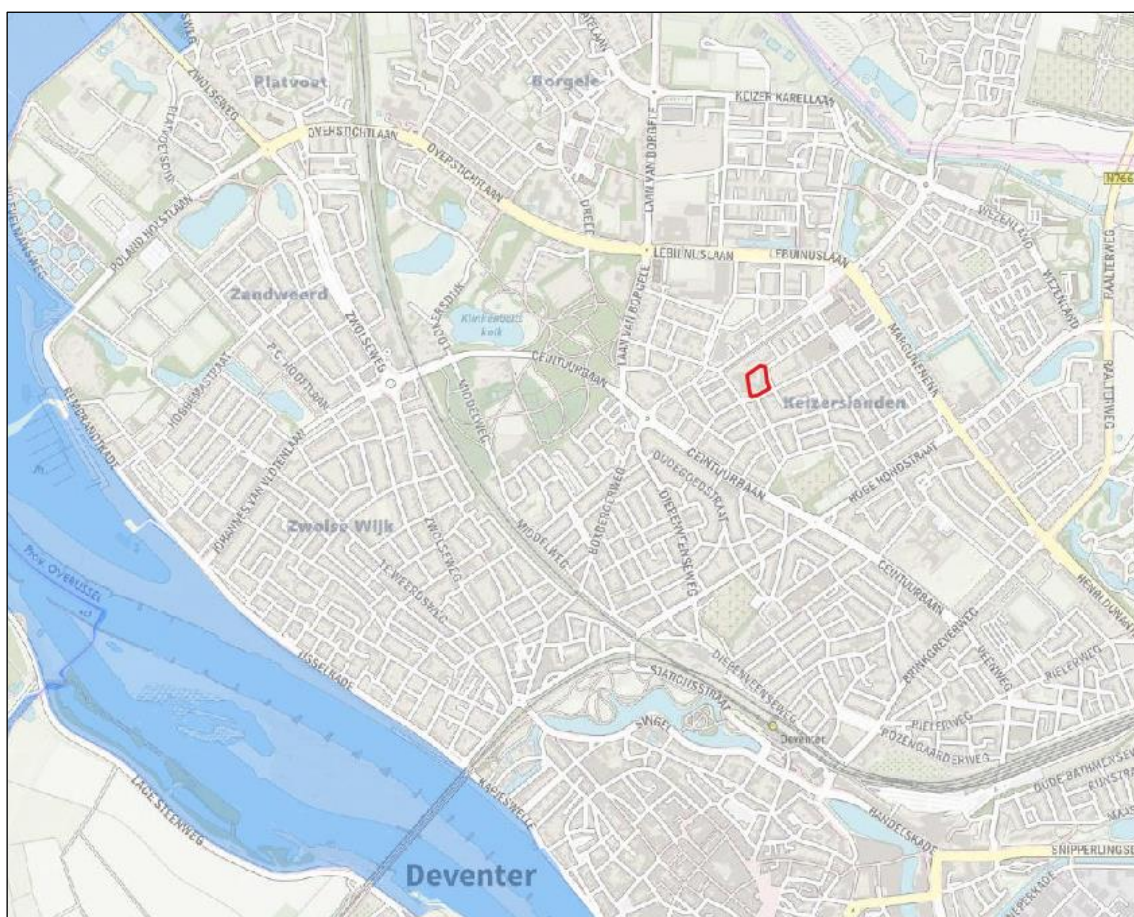
Stikstofdepositie kan op een dergelijke afstand mogelijk negatieve effecten hebben op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten die hiervoor gevoelig zijn. Om eventuele negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen ten gevolge van stikstof bij uitvoering van het plan in beeld te brengen, adviseren wij om een AERIUS-berekening uit te laten voeren.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (binnen rode cirkel) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken (blauwe vlakken). Bron: Aeries calculator.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op ruim 1,5 kilometer van de dichtstbijzijnde begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN), gelegen ten zuidwesten van Deventer (de IJssel en uiterwaarden), zie figuur 3.2. Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand en de aanwezigheid van stedelijke bebouwing en infrastructuur tussen de planlocatie en het NNN wordt significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN met zekerheid uitgesloten. De regels ten aanzien van het NNN in de provincie Overijssel staan vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Er wordt daarom geen nadere toetsing in het kader van het Barro uitgevoerd. Verdere stappen in het kader van de bescherming van het NNN zijn niet aan de orde.

Figuur 3.2 Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het dichtstbijzijnde NNN (blauw vlak). Bron achtergrond: PDKO.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wnb beschermde plantensoorten aangetroffen. Ook zijn er geen planten aanwezig van de operationele lijst beschermde soorten van de gemeente Deventer (Lam 2017, 2019). Bovendien zijn geen invasieve exoten aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (o.a. NDFF 2021) worden deze soorten ook niet verwacht. Vervolgstappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

Soorten van Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 Wnb)

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In onderstaand kader (kader 4.1) worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Uit de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) zijn enkele waarnemingen van foeragerende gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied bekend uit 2021, 2020 en ouder. Er zijn geen verblijfplaatsen bekend in het plangebied of de nabije omgeving.

Verblijfplaatsen

De op het terrein aanwezige gebouwen en bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het schoolgebouw in potentie geschikt is als verblijfplaats (kraam-, zomer-, paar- en (massa) winterverblijf) van vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Ook is het voorkomen van verblijfplaatsen van laatvliegers in het schoolgebouw niet uit te sluiten. Geschikte ruimtes bevinden zich met name in de spouwmuren en in holle ruimten in de overstek van het dak. De aanwezige open

stootvoegen in het metselwerk en kieren en holtes in de overstek kunnen voor vleermuizen als invliegopening dienen die toegang geven tot deze verblijfplaatsen, zie figuur 4.1. Omdat het een volumineus gebouw is met diverse aan elkaar gebouwde vleugels, waar naar verwachting dilataties tussen zitten, wordt het schoolgebouw geschikt geacht als massawinterverblijfplaats.

Bij de voorgenomen sloop van de school gaan mogelijk verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en (massa)winterverblijfplaatsen) van vleermuizen verloren.

Figuur 4.1 Open stootvoegen in het metselwerk van het schoolgebouw en in het dakoverstek kunnen toegang bieden tot verblijfplaatsen van vleermuizen in de spouwmuur, ook de overstek biedt hiervoor mogelijkheden. Foto: ██████████, Ecogroen.

In de andere gebouwen en bomen in het plangebied worden geen verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht. Dit omdat er zich in de bomen zich geen potentiële hopen, gaten, scheuren of loshangende schors bevinden die als verblijfplaats kunnen dienen. Door uitvoering van voorgenomen kap van de bomen en sloop van andere gebouwen dan het schoolgebouw gaan geen verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen) van vleermuizen verloren.

Aanvullend vleermuisonderzoek

Omdat aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen in het schoolgebouw niet uitgesloten kunnen worden, is aanvullend onderzoek nodig. Aanvullend onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vleermuizen dient te worden uitgevoerd conform het geldende Vleermuisprotocol (Netwerk Groene Bureaus & Vleermuisvakberaad 2021).

In geval van aantasten of verdwijnen van potentiële verblijfplaatsen is het noodzakelijk om in de periode van half mei tot en met september vijf bezoeken te brengen. Het gaat hierbij om:

- Twee nachtelijke bezoeken in de periode half mei tot half juli welke gericht zijn op zomer- en kraamverblijfplaatsen.
- Drie nachtelijke bezoeken van half augustus tot eind september gericht op baltslocaties, paarverblijfplaatsen en massawinterverblijfplaatsen (nazomerzwermen).

Foerageergebied en vliegroutes

Open ruimtes tussen de gebouwen en bomen in het plangebied worden beoordeeld als geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Tijdens de uitvoering van de voorgenomen plannen gaat mogelijk tijdelijk foerageergebied verloren als gevolg van verstoring tijdens de sloop- en bouwwerkzaamheden. In de directe omgeving buiten het plangebied is echter voldoende geschikt alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van bomenrijen, randen langs plantsoenen en boven oppervlaktewater. Door uitvoering van de voorgenomen plannen gaat geen onmisbaar foerageergebied verloren, waardoor vervolgstappen niet aan de orde zijn.

In en rond het plangebied zijn mogelijke vliegroutes aanwezig zijn in de vorm van lijnvormige elementen, zoals gebouwen, bomenrijen en bos- en struweelranden. Bij de sloop van de gebouwen gaan mogelijk tijdelijk vliegroutes verloren. In de directe omgeving van het plangebied zijn echter voldoende alternatieve vliegroutes als uitwijkmogelijkheid aanwezig zoals bebouwingsstructuren en bomenrijen. Vervolgstappen voor onmisbare foerageergebieden en vliegroutes zijn daardoor niet aan de orde.

Overige zoogdieren van de Habitatrichtlijn en Verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5)

Overige beschermde soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (Otter, Bever) zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2021) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van overige zoogdieren die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde zoogdieren als bedoeld in artikel 3.10 Wnb

Egel

Voor de beschermde egel geldt in de provincie Overijssel geen vrijstelling in de provincie Overijssel (Provincie Overijssel 2019). In het plangebied zijn geen waarnemingen bekend uit de NDFP (NDFP 2021). Wel zijn in de omgeving van het plangebied diverse recente waarnemingen van egel bekend (losse waarnemingen of foeragerende exemplaren uit 2020 en 2021), onder meer in park Het Nieuwe Plantsoen en de wijk Keizerslanden.

Het functioneel leefgebied van egel bestaat uit vaste voortplantings- en rustplaatsen en foerageergebied. Vaste verblijfplaatsen in de vorm van voortplantings- en rustplaatsen worden gevonden onder struiken en

bosschages, in composthopen, takkenhopen en houtwallen. Foerageergebied bestaat uit braakliggende terreinen, dichte begroeiingen, extensief beweide percelen, natuurgrasland, parken en tuinen (Zoogdiervereniging, 2021).

Tijdens het veldbezoek zijn geen egels aangetroffen. De bosschages, hagen en ruigtevegetatie in het plangebied vormen echter wel geschikt foerageergebied voor de egel. De takkenhopen en gebladerte onder de struiken bieden mogelijk verblijfplaatsen. Bij het verwijderen van groenelementen en gaan mogelijk verblijfplaatsen en foerageergebied van egels verloren. In de omgeving zijn slechts beperkt alternatieve verblijfplaatsen en foerageergebied voorhanden. Ook kunnen onbedoeld dieren worden gedood. Dit is in overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Geadviseerd wordt om aanvullend onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van egels in het plangebied en functie van het plangebied voor egels. Dit onderzoek kan in combinatie met het aanvullend onderzoek naar vleermuizen worden uitgevoerd, door tijdens de nachtelijke bezoeken te letten op de aanwezigheid van egels in het plangebied. Aan de hand van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van egel in het plangebied worden uitgesloten of aangetoond. Daarna kunnen vervolgstappen worden bepaald die nodig zijn om door te kunnen gaan met vaststellen van het bestemmingsplan, zoals het voorkomen van strijdigheid met de Wnb of het bieden van uitzicht op een ontheffing van de Wnb.

Steenmarter

In de omgeving van het plangebied zijn diverse waarnemingen van steenmarter bekend (o.a. losse waarnemingen uit 2020, 2021 en ouder), onder meer in de woonwijk Keizerslanden en in park Het Nieuwe Plantsoen (NDFF 2021).

De steenmarter staat bekend als een cultuurvolger die tegenwoordig ook zijn leefgebied in steden heeft. De aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen is van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt. De steenmarter heeft binnen zijn leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen, die hij echter niet allemaal even frequent gebruikt. Dit kunnen bijvoorbeeld boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes zijn. Maar ook spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen. De steenmarter kan al door openingen van 5-6 cm kruipen om bij een schuilplaats te komen (Zoogdiervereniging 2021).

Tijdens het veldbezoek zijn geen steenmarters in het plangebied waargenomen. Wel zijn veel groenelementen zoals struiken, hagen en ruigte aanwezig die potentieel leefgebied vormen. Onder stapels met tegels en ruimtes onder gebouwen kan de steenmarter een verblijfplaats hebben. Ter plaatse van de oostelijke gevel van het schoolgebouw is onder het aanwezige struweel een opening aangetroffen die leidt naar een gat in de muur waar een leiding door de funderingsmuur loopt. Dit gat biedt mogelijk toegang voor steenmarter tot een verblijfplaats in de kruipruimte van het schoolgebouw. In het naastgelegen gazon is een kleine wissel zichtbaar (zie figuur 4.2).

Bij de voorgenomen sloopwerkzaamheden gaat mogelijk leef- en foerageergebied en een verblijfplaats van steenmarter verloren. Steenmarters hebben territoria van minimaal tientallen hectares (Zoogdiervereniging 2021). Verwacht wordt dat in de omgeving voldoende alternatief foerageergebied voor

steenmarter aanwezig is in de vorm van groenelementen en parken in de stad. Bij het verloren gaan van een vaste voortplantingsplaats of rustplaats worden echter verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (artikel 3.10) overtreden.

Geadviseerd wordt om aanvullend onderzoek met een cameraval uit te voeren naar de aanwezigheid van een verblijfplaats van steenmarter in het plangebied. Aan de hand van de uitkomsten van het aanvullend kan de aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen van steenmarter in het plangebied worden uitgesloten of aangetoond. Daarna kunnen vervolgstappen worden bepaald die nodig zijn om door te kunnen gaan met vaststellen van het bestemmingsplan, zoals het voorkomen van strijdigheid met de Wnb of het bieden van uitzicht op een ontheffing van de Wnb.

Figuur 4.2 Opening aan de oostgevel van het gebouw die mogelijk toegang biedt tot een verblijfplaats van steenmarter in de kruipruimte. De wissel in het gras is indicatief aangeduid met gele stippellijn. De rechter foto zoomt in op de aangetroffen holte. Foto's : [redacted] Ecogroen.

Kleine marterachtigen

In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). Aan de randen van Deventer zijn wel enkele waarnemingen van bunzing bekend, onder meer in de omgeving van de industriehaven (2017) en in Schalkhaar (2019). Wezels zijn in de omgeving van de IJssel waargenomen (2016). Het betreft steeds waarnemingen van dode exemplaren.

Kleine marterachtigen komen doorgaans voor in (agraris) cultuurlandschap waar veel dekkingmogelijkheden zoals groenelementen aanwezig zijn. Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in struwelen, heggen,

houtwallen, bosranden en akkerranden met schuilmogelijkheden zoals steenhopen, houtmijten en holen (Zoogdierverseniging, 2021).

Ten aanzien van de kleine marterachtigen geldt dat het groen in het plangebied mogelijk geschikt leefgebied vormt maar geïsoleerd ligt ten opzichte van overig potentieel geschikt leefgebied in de omgeving. Tussen bekend leefgebied/ locaties van bekende waarnemingen (NDF 2021) en het plangebied zijn veel barrières aanwezig zoals bebouwing en infrastructuur.

Bovendien zijn er binnen het plangebied bij het veldbezoek geen sporen aangetroffen van kleine marterachtigen. De aanwezigheid van vaste voortplantings- of rustplaatsen van kleine marterachtigen in het plangebied wordt daarom niet verwacht. Er bestaat een kleine kans dat bunzing de potentiële verblijfplaats in de kruipruimte onder de school gebruikt (zie onder steenmarter). Als dit het geval is, zal dit blijken uit het aanvullend onderzoek naar steenmarter. Vervolgstappen ten aanzien van kleine marterachtigen zijn niet aan de orde.

Overige andere zoogdiersoorten (Wnb art 3.10, niet vrijgesteld in de provincie Overijssel)

Overige beschermde zoogdieren zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDF 2021) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van deze en andere beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling zijn niet aan de orde.

Andere zoogdiersoorten (Wnb art 3.10), vrijgesteld in de provincie Overijssel

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten te verwachten. Dit zijn onder andere bosmuis en huisspitsmuis. Bij de voorgenomen activiteiten kunnen enkele exemplaren van deze zoogdieren verstoord worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Echter geldt te allen tijde de zorgplicht (Wnb artikel 1.11). Hier kan onder meer invulling aan worden gegeven door bij het verwijderen van groenelementen één kant op te werken zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.3 Broedvogels

Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespindief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Vanaf 1 september 2019 zijn in Overijssel ook in functie zijnde nesten van boerenzwaluw, bosuil, huiszwaluw, raaf, torenvalk, zeearend en zwarte specht jaarrond beschermd. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

In de omgeving van het plangebied komen als soorten met een jaarrond beschermd nest de huismus en de gierzwaluw voor (NDFF, 2021). Deze soorten benutten vaak gebouwen als broedplaats. Binnen het plangebied zijn bij raadplegen van de NDFF geen broedvogels met een jaarrond beschermd nest bekend. Bij het veldbezoek zijn in het plangebied geen potentiële nestplaatsen van vogelsoorten met een jaarrond beschermd aangetroffen. De te verwijderen gebouwen hebben door het ontbreken van geschikte invliegopeningen en het platte dak geen potentie als nestplaats voor huismus of gierzwaluw. Ook zijn er in het plangebied geen andere potentiële nestplaatsen van andere vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn zoals uilen en roofvogels aangetroffen of te verwachten. Het nemen van vervolgstappen in het kader van broedvogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Overige broedvogels

In en rond het plangebied is broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. In de bomen en groenelementen rond de gebouwen worden algemene broedvogels zoals merel, ekster, houtduif en Turkse tortel verwacht. In gaten in de hoeken van de overstek van het schoolgebouw broeden kauwtjes. Ook is een nest, naar verwachting van een duif- of kraaiachtige, aanwezig in een nis in de muur van het schoolgebouw.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half maart en half oktober adviseren we na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende houtduif of Turkse tortel aanwezig zijn binnen het plangebied.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF) wordt overwintering of voortplanting van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en overige nationaal beschermde amfibieën uitgesloten.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is in het plangebied geen voortplanting van amfibieën te verwachten. Binnen het plangebied is wel geschikt overwinteringsbiotoop aangetroffen voor algemene amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker, deze kunnen verblijven in de strooisellaag,

bladhopen of muizenholen onder de aanwezige groenelementen. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen enkele exemplaren van deze soorten worden geschaad.

Voor de betreffende soort geldt in voorliggende situatie in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (Wnb artikel 1.11). Hier kan onder meer invulling aan worden gegeven door bij het verwijderen van groenelementen in de actieve periode waarin amfibieën in het plangebied worden verwacht (april – oktober) één kant op te werken zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.5 Overige soorten

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Lam, E. (2017). Aspecten met betrekking tot het laten doen van een Natuurtoets. Beleidsadvies Ecologie 2011: 14. Gemeente Deventer.

Lam, E. (2019). Operationele lijst beschermde planten. Besluit B&W 19 maart 2019 Gemeente Deventer.

Internet

Aerius (2021). Informatie over Natura 2000-gebieden (www.aerius.nl). Laatste raadpleging mei 2021.

Netwerk Groene Bureaus & Vleermuisvakberaad (2021). Vleermuisprotocol 2021. (www.netwerkgroenebureaus.nl).

NDFF (2021). Uitvoerportaal Nationale Database Flora en Fauna. (<https://www.ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>). Laatste raadpleging 26 april 2021.

Provincie Overijssel 2019. Lijst van nationaal beschermde soorten. (http://www.overijssel.nl/publish/pages/163396/lijst_nationaal_beschermde_soorten.pdf).

Zoogdierversamenleving (2021). Soortinformatie zoogdieren. (<https://www.zoogdierversamenleving.nl/zoogdiersoorten/>). Laatste raadpleging mei 2021.

